

COMBAT

DIARI ANTIFEIXISTA DE LA TARDA

Núm. 33

Girona, dijous 27 d'agost del 1936

Preu 15 cts.

De Girona al front de Saragossa

Per M. Roset Sala

El comboi de queviures que dissabte marxà de Girona arribà a Bujaraloz a les dues de la tarda, després d'un viatge de més de quatre-cents quilòmetres de carretera. El terreny que condueix a Bujaraloz és un veritable erm, i llarguíssimes extensions de muntanyes rocoses són l'únic paisatge d'aquella zona aragonesa. No hi ha verdures ni aigua, ni cap classe de fruita de la que collim a la nostra terra. La gent de Bujaraloz i tots els pobles veïns, viuen solament del blat que amb més o menys abundància cul·len d'aquella terra cremada pel sol.

El panorama geogràfic de Bujaraloz és una cadena fantàstica de muntanyes amb forma de piràmides, que donen la sensació de cosa antidiluviana, puix que no hi ha una planta enlloc en extensions immenses de terreny. A Bujaraloz la gent viu molt pobrement, acostumada a tota classe de privacions, degut al sometiment de què ha estat objecte per part del caciquisme durant llargues centúries.

En aquesta població, la columna Pérez Farràs-Durruti té establerta la caserna general. El tràfic és continu, pel qual hom es dona compte totseguit que es troba en el front de guerra. Els milicians d'aquesta columna, que no baixen dels sis mil homes amb el reforç que han rebut de les columnes de Garcia Oliver, vesteixen granotes kaki i es defensen del sol amb uns barrets d'ales llargues, de palla o de roba. El sol que cau en aguests cims, és senzillament terrible. Els braus milicians, però, ja s'hi han acostumat i el resisteixen nuament clavats a terra, vigilant l'enemic que a pocs centenars de metres intenta desallotjar-

los de les seves posicions. Els milicians tenen de la guerra una concepció molt seriosa, i no solament saben resistir l'atac de l'enemic, sinó que també saben emprendre l'ofensiva avançant i conquerint pam a pam el terreny de l'adversari.

L'aviació feixista, durant el dia, es limita a fer vols d'observació. A la nit, ataca amb la seva metralla les nostres posicions.

La valentia dels milicians és digna de tota classe d'elogis. El sol fet de resistir nuament aquell sol africà, és suficient per a donar idea de la moral elevadíssima que els impulsa a la lluita. Les seves cares no semblen pas la dels nostres companys; per exigències de la guerra, que no els permet cap hora d'esplai ni d'higiene personal, els milicians ostenten llargues barbes, que hom a primera vista els confon per rifenys tramesos a Bujaraloz.

Les avançades, en aquest front, es troben a Pina i Oséra o sia a pocs quilòmetres de Bujaraloz. A Pina s'han desenrotllat acarnissats combats. Un riu que passa per allí és l'única ratlla divisòria dels combatents. El mateix dia que nosaltres arribàrem a Bujaraloz, les nostres tropes aconseguiren agafar un capità i quatre altres feixistes, els quals feia dies que, aprofitant-se de la foscor de la nit, obrien foc de metralladora contra els nostres milicians. Aquests atacs nocturns costà moltes víctimes als nostres, però una vegada localitzada, fou assaltada braument i els feixistes junt amb el seu capità, foren afusellats a l'acte.

Les tropes lluiten amb molt de coratge, convençudes del triomf, puix que darrera

d'elles hi ha tot un poble que les ajuda i estimula. Si hem de parlar clar, direm que la lluita al front de Bujaraloz és violenta, duríssima, però de cap manera planera i fàcil com més de quatre periodistes escriuen en el seus periòdics, emportats per un afany de sensacionalitat. Els nostres milicians no dubten que per a vèncer a l'enemic s'hauran d'emprar tots els mitjans i que la lluita és llarga, potser llarguíssima. Estan convençuts també que triomfaran sobre els feixistes, però posant a prova tot l'esperit de sacrifici-

de que són capaços. De cap manera es forgen il·lusions inútils. Viuen en la guerra i coneixen l'enemic.

A Bujaraloz s'ha suprimit la moneda. Allí es viu el comunisme llibertari. S'han incautat de les terres i cases de tot el poble, i els fruits del camp són emmagatzemats i repartits entre tots els veïns. Cadascú ocupa el seu lloc. El que és milicià, està al front; els altres treballen la terra. Si escasseja alguna mercaderia, procuren fer l'intercanvi amb

altres que a ells els sobra. Per vestir-se, segueixen el mateix sistema. No cal dir que el poble està molt satisfet de les tropes alliberadores, puix que almenys ara menja i ha pogut conèixer el pa i el vi de la llibertat, destruït el caciquisme que el tenia sotmès a una vida feudal. Els ciutadans de Bujaraloz totjust ara comencen a saber el que vol dir la paraula llibertat i viure com a persones.

Demà publicarem el segon reportatge de M. Roset Sala, titulat: «DE BARBASTRO AL FRONT D'OSCA».

Per la victòria total militar i econòmica

A la reraguarda com al front: U. H. P.

El problema del paro forzoso De la resta d'Espanya

El problema del paro forzoso es uno de los problemas de más difícil solución.

En alguna ocasión nos habíamos creído que en periodo revolucionario quedaría liquidado de una manera automática. Confesamos nuestra equivocación.

Por lo menos en Gerona, a tenor de las circunstancias que se van sucediendo, el problema del paro forzoso continua; antes al contrario, se va agravando de una forma alarmante.

¿Causas? Muchas y complejas.

No nos explicamos que habiendo centenares de jóvenes que han dejado las herramientas de trabajo para encasillarse en los Comités o bien en las Milicias, aún puedan haber parados en un porcentaje superior al que había anteriormente al movimiento.

Digamos de camino que los Comités, los Sindicatos y el Ejecutivo se han interesado y puesto sobre el tapete este asunto, sin resultado alguno.

Por otra parte el paro forzoso nos lleva como consecuencia una secuela de inconvenientes dignos de tener en cuenta.

No es una solución el establecimiento de comedores. Además del enorme gasto que supone el mantenimiento de varios centenares de personas, esto se presta a multitud de abusos.

De acuerdo de que la revolución dé de comer a los desvalidos, a los viejos, a los niños desamparados; es más, debe asegurarse las subsistencias y todo cuanto sea preciso para que vivan de una manera honesta y digna.

Pero dar de comer a todo bicho viviente, será todo lo humano que se quiera, pero no es una solución que convenga en los momentos presentes.

Entiéndase bien. Figuraos un almacén enorme de subsistencias; saquemos del mismo diariamente más de lo que pongamos y más tarde o más temprano, vendrá irremisiblemente la ruina.

Cuando todo está por hacer; cuando los campos están semiabandonados y los talleres y las fábricas no trabajan con la intensidad que debieran; cuando estamos sin Plaza de Abastos en Gerona, con poca urbanización, con pisos sin higiene, con las obras casi paralizadas e in-

finidad de trabajos, es una insensatez permanecer activos y no buscar una solución adecuada al problema.

Hacen falta iniciativas. Es preciso preocuparse en este sentido. Pónganse en juego todos los resortes. Que los trabajadores produzcan con entusiasmo y que todos pongamos de nuestra arte para salvar el escollo. Que se especialice, si es preciso, el trabajo antes que permanecer en la inercia, para mantener la economía de nuestra Ciudad.

Si no lo hacemos así; si no ponemos interés en este sentido se nos presentarán días duros y de miseria.

Aún estamos a tiempo. El problema del paro forzoso, en estos tiempos de lucha cruel y desesperada por la conquista de la libertad y de la justicia, será la plantilla de muerte que acabará con todos nosotros.

El Comité Ejecutivo debe preocuparse y tomarlo como problema oumbro, estudiándolo con cariño y detenimiento.

M. SESÉ

NO ES VERITAT QUE A LA MEDITERRANEA HI HAGI VAIXELLS ENEMIGS I MINES SUBMARINES.

A la Generalitat ha estat facilitada la nota següent:

«El Govern de la Generalitat, coneixedor de les falsedats que els eterns enemics del poble es dediquen a propalar per l'estranger, declara que tota la mar Mediterrània —des del cap de Creus fins a l'Estret de Gibraltar— es troba completament lliure de vaixells enemics i que en cap indret no existeixen mines submarines que puguin posar en perill les embarcacions mercants.

No obstant l'evidència d'aquesta seguretat, sembla que algunes companyies navilieres han donat ordres als seus vaixells en el sentit que s'abstinguin de tocar els nostres ports i que alguna companyia d'assegurances ha augmentat la prima, per la qual cosa es avinent que aquestes prevencions estan mancades de tot fonament i, per tant, cal que tots els vaixells que en la ruta respectiva tenien per norma fer escala als nostres ports continuïn fent-ho com fins ara, servei que, d'altra banda, serà apreciat i tiugut molt en compte pel Govern de la Generalitat i per tot el poble de Catalunya.»

PASSEGEN AVIONS VELLS PELS CARRERS DE SEVILLA I DIUEN QUE SON APARELLS DE LES FORCES LLEIALS DERROTATS

Màlaga.—Ha arribat a aquesta capital el «banderillero» Duarte, pertanyent a la «quadrilla» de Manuel Bienvenida.

Ha declarat que el dia 19 de juliol es trobava a Algeciras, on havia de torajar. Afegeix que va poder traslladar-se a Sevilla on diu que els feixistes mantenen el terror entre els obrers de la ciutat. A Sevilla, els aparells vells que hi ha a Tablada els passegem pels carrers i un pregoner va dient abans, que aquests aparells han estat derribats per l'exèrcit nacional i que ja els en queden pocs. Així enganyen una part de la població sevillana.

La massa general està recollida als seus barris, i espera amb an-

sietat l'arribada de les forces lli bertàries.

Duarte, que diu ésser conegut com esquerrà, no va poder seguir a Sevilla i tornà a Algeciras, en el veïnat de la qual s'advertia el terror produït pels disparats del «Jaume I».

El «banderillero» Duarte està convençut de la prompta derrota dels rebels, la moral dels quals és molt baixa.

EN TRES DIES S'HA RECOLLIT MES DE CINQUANTA MILIONS DE PESSETES

Per uns agents de la brigada social fou efectuat ahir un escorcoll en una caixa del Crèdit Lionés, propietat de Delfina Bonet, i foren incutats valors, joies i efectes per un valor aproximat de cinc milions de pessetes.

També s'efectuà un escorcoll al domicili d'Enriqueta Gayon, vídua d'Armis, i foren incautats objectes religiosos, objectes de plata de gran valor i documents de la «Derecha de Catalunya».

En tres dies passa de cinquanta milions de pessetes el valor de tot el que ha estat recollit per la policia. De tot se n'ha fet lliurament a la Generalitat.

EL VAIXELL PIRATA «ESPAÑA N.º 5» DESTRUIT PER L'AVIACIO LLEIAL DE MALAGA

També ha estat bombardejat Granada, Còrdova i Càdiz, annihilant una columna enemiga i dos avions rebels

Màlaga.—L'aviació de la base de Màlaga ha bombardejat avui, intensament, els reductes insurreccionals de Cènta i ha destruït el vaixell «Espanya núm. 5», carregat de municions que esperava ocasió propícia per a traslladar-se a Algeciras. Les destroces causades a les posicions enemigues han estat enormes. Els aparells lleials han bombardejat també Granada, Còrdova i Càdiz.

Quan volaven cap a Sevilla, han trobat una columna facciosa composta de seixanta camions, els ocupants dels quals volien enganyar els aviadors, canviant de di-

Mossèn Joan Fuster i l'impressió, sensació o moviment de la carn de femella.

Aquell capellà de Girona, conegut en el món galant de les beates pel suggestiu nom de «Don Jaime el Conquistador», tenia certament ben meregut aquest títol. La seva galanteria i el seu «savoir-faire» amb les «Hijas de Maria», a més de moltes administracions de cabals de les seves «filles espirituals» que li proporcionaven per raó de drets d'administració la quantitat de 13 820,55 pessetes anyals, havia trobat el sistema de fer una fortuna ràpida, segurament venent peces de regadiu en el cel, doncs, segons el «Memorandum» de la seva vida, escrita per ell mateix, començava la seva carrera sacerdotal fent de capellà de la Presó de Girona en l'any 1910, cobrant 750 pessetes anyals, i, en l'any en curs, ja tenia valors dipositats en els bancs per import de 112.250 pessetes. Ningú negarà la seva «llestesa».

Però, si llest era pel «calé», no ho era menys per les dones. Tenia patent de boca-fi per aquestes succulentos viandes. Amb la documentació que ha estat trobada en el seu domicili, es posa de relleu amb quina mà de mestre treballava els assumptes de la grimègia femenina. Era terrible aquest Mossèn Joan Fuster i Cuyàs, capellà beneficiat de l'església del Carme d'aquesta ciutat... Vegeu-ne una mostra:

Al poble de Bellocaire d'Urgell (provincia de Lleida), havia una Mestra Nacional que el Mossèn Joan Fuster dirigia espiritualment. Ja gairebé la tenia convençuda per a que ingressés en un Convent de Monges. La noia es resistia, alegant que amb la seva professió podia ajudar als seus pares i germans, compensant-los dels sacrificis que per ella havien fet, i diguent que, ademés, no estava plenament convençuda de la seva professió.

Mossèn Joan Fuster, li va escriure una carta, per a orientar-la espiritualment, en la qual, per la manera de contestar de la noia, podran els nostres lectors fer-se càrrec de les preguntes sicilíptiques que «Don Jaime el Conquistador» li dirigia. Diu així la contesta de la Mestra Nacional de Bellocaire d'Urgell, anomenada Josepa Mató:

«Josepa Mató - Mestra Nacional - Bellocaire d'Urgell, 17 de Novembre del 1929 - Apreciat pare en Crist: No puc dir-li, perquè jo mateixa ho ignoro, si he sentit mai l'impressió o millor dit la sensació o moviment de la carn de què em parla en la seva última; probablement no, ja que d'altra manera em sembla que me n'hauria donat compte. El no comprendre massa el que em diu també sembla demostrar-m'ho. Ja ven, fins aquesta lluita, aquest petit sofriment, ha sigut apartat del meu ca-

mi. Decididament he sigut una noia mimada per l'Anyell Inmaculat, el qual vol dir que la meua responsabilitat, davant, d'Ell ha d'ésser major que la de les 999 que del miler queden, però malgrat tots els mimos i totes les facilitats que s'em donen jo soc sempre allà mrtexi».

«He d'ésser monja o no?, pregunto ara jo a V.? He de fluctuar indefinidament entre les dues idees que la pregunta inclou o m'he de decidir per una d'elles? Ja no soc aquella normalista que un jorn conegué; probablement no em reconeixeria si em veia; he canviat molt; han passat ja molts anys i crec que comença a ésser hora de decidir-me per una cosa o altra.»

«Tinc completa confiança amb vostè; he fet vot d'obediència i encara que no l'hagués fet disposada estic a seguir el camí que vostè m'indiqui.»

«Res més per avui. Pregui i recordi en les seves oracions a sa filla en Crist. — Pepita de Jesús.»

Pobra noia. Poc sabia el que es feia fent vot d'obediència al Mossèn Joan Fuster. Si abans es sentia mimada per l'Anyell Inmaculat, prompte es degué sentir ferida per les urpes del llop luxuriós.

Mn. X

COOPERATIVA GRAFICA

Avinguda Alvarez de Castro, 7

COOPERATISTES!!

COMERCIANTS

INDUSTRIALS

Encarregueu els vostres treballs de propaganda comercial i impresos a la

COOPERATIVA GRAFICA

de l'Avinguda Alvarez de Castro, 7

dirigida i controlada solament per elements treballadors i companys vostres.

Us serviran amb gran economia de preu.

Casta de traidores ALCALA ZAMORA FUE UN ESPIA

Bufón enfermizo y payaso de aquella ex corte del Borbón Africano; calabaza sonora y orador aséxual de Ateneos y de aquella Academia de Jurisprudencia, plantel de estetas; volatinero de todas las pistas y comensal de todos los banquetes; sirviente de Romanones, caballero del hemoptísico Alfonso el de los conejos, que tan bien retratará treinta años ha Vicente Blasco Ibáñez. Alcalá-Zamora, traidorzuelo ramplón de infima categoría que vendió lealtad firmada en los pactos como una moza de partido pone precio a una carioia.

Cacique de campanario; regidor pedáneo allá en Priego, que traicionó a su mismo padre por unas partijas y por media arroba de vino. Salteador de todos los caminos de la política; recadero del Borbón y ayuda de cámara del aventurero Romanones. Por una cartera ministerial, en los tiempos de la maldiciada monarquía, echaba gustosamente su honra, su honor, su dignidad a las letrinas y a los pozos negros de la ciudad.

Los hombres de la República se

engañaron, para su mal, con ese Alcalá Zamora, catálogo de todas las infamias, índice de todas las bellaquerías y resumen de todas las envidias. Fue un espía dentro de la República.

El remordimiento, allá en París, le roe, ahora, sus malas entrañas, y su pesar interno es como un cuervo que le despedazara su mal corazón.

Vendió a España, a España, que no es ni puede ser, ni será jamás, la Patria de ese miserable. Que elija nación, pero fuera del mapa; porque en el mapa no la hay para él.

Confabulado con Queipo de Llano, el general más imbécil del escalafón y el más bruto de la radio, Alcalá-Zamora entregó al *burlador* de Sevilla 30.000 pesetas para la sublevación. Y todavía escribe artículos el clown de Priego, en París, queriendo justificar su felonía.

Váyase a Portugal, en donde reside la comisión organizadora del carlismo levantado en armas.

Allí están March y Lerroix: un contrabandista jugador y un crupió. Sólo falta el inspector de sala.

Comentant una proposició

França ha enviat una nota a la majoria de les nacions Europees proposant la no ingerència en els assumptes interiors espanyols.

En aquests moments, són gairebé tots els Estats els que han contestat en sentit afirmatiu adherint-se a la proposició francesa.

Es d'elogiar la bona intenció dels nostres amics francesos, però cal desconfiar en part del valor real i eficaç que puguin tenir aquestes adhesions en el moment actual.

Tots hem pogut constatar en la finida guerra colonial que sostingué una potència europea en terres africanes com tots els pactes tant individuals com col·lectius eren paper mullat davant la realitat dels fets.

Vol dir això que cal vigilar i estar a l'espectativa, doncs l'únic que s'ha aconseguit amb la propo-

sició és allunyar la intervenció oficial dels països adherits a la nota, en la guerra civil que ens està omplenant de sang i de misèria les terres espanyoles.

No confiem massa en la seguretat i fermesa de tots els que sotscriuen el pacte de no intervenció en els nostres assumptes, puix indirectament ajuden per tots els mitjans al seu abast, els rebels Espanyols. Penseu que nosaltres estem assistits moralment per tot el proletariat mundial, però no deixeu de banda que ells compten amb la força capitalista que no és poca.

El senyor Prieto en un dels seus discursos pronunciats dies enrera en el micròfon d'Unió Ràdio, ens deia portat del seu optimisme que tots els recursos financers de l'Estat obraven en absolut en poder del Govern, puix que totes les

quantitats que els facciosos s'havien apoderat en els pobles on hi tenen domini eren completament nul·les en el mercat internacional puig que per a fer compres en els països estrangers calia pagar amb moneda or, i aquest sortosament estava ben guardat en les arcas del tresor i l'únic que pot disposar-ne és el govern legalment constituït.

Reconeguent en absolut lo manifestat per el senyor Prieto, hem d'acceptar també que els rebels deuen comptar amb l'apoi financer de tota la classe capitalista que veu en aquest duel a mort l'inici d'una davallada que fatalment s'ha de produir en més o menys lapse de temps i no és d'estanyar sacrificaran part dels seus interessos econòmics per mirar de sortenir aquesta diferència de classe que tants i tants dolors reporta a la humanitat.

AL SERVEI DE LA REVOLUCIO

Ha arribat l'hora de fer justícia als camps

Aquesta revolució criminal preparada i portada a cap per feixistes assassins i militars covards i sense honor, ha avançat almenys vint anys la revolució social que fatalment a canvi de molts esforços havia de venir.

Quaranta hores de treball, acceptar sense discussió les demandes presentades pels obrers, augment d'un quinze per cent del jornal, rebaixa per meitat del lloguer de casa, etc.

Queda encara per fer justícia al treballador del camp, obrers tots, els més soferts, vexats i escarnits, explotats de tothom i per tothom; arrastrant una vida miserable sense disfrutar de res; explotats infòcament, vergonyosament, per industrials sense consciència i propietaris sense cor, que els obligaven a ésser menys que les bèsties per a satisfer luxes i capricis.

Feren els camperols en el 6 d'oc-

tubre, causa comú amb tots els obrers, per a barrar el pas a la bèstia negra del feixisme, cansats ja de totes aquestes misèries, se'ls foragità després de la terra que tants esforços els ha costat a ells i als seus avant-passats, que havien regat amb la seva suor i alguns deixat la vida sense profit; se'ls llençà de cases inhabitables que els havia servit de breçol a ells i als seus fills, cometent injustícies i atropells en gran.

Foren retornats a la terra després del 16 de febrer, però, són moltes les calamitats sofertes per aquests treballadors del camp, i s'ha d'acabar d'una vegada per sempre, tinguent els camperols el deure patriòtic de treballar, però han de tenir com els altres el dret de menjar, anar vestits i gaudir de la vida com tothom.

Joan Vilà

Les diferents activitats de la indústria i comerç autònomitzades tenen el deure de col·laborar amb el proletariat pel adveniment del nou ordre social naixent.

El formidable contingent de treballadors autònoms que en tots els indrets de les comarques catalanes simpatitzem i col·laborem en pre del redreçament de l'economia i del aixafament definitiu del complicat teixit de monopolis que, en aquesta lluita sagnant, eren els finançadors del feixisme despòtic i assassí, tenim el deure de cridar l'atenció als que, reservats i porucs, marxen a la cua del nostre exèrcit amb el convenciment de que la revolució ha de postergar-los com ho feia sistemàticament el capitalisme conjurat.

Tota la família catalana de comerciants, industrials i pagesos independents, cal que tinguin ben present la seva procedència proletària i les grans privacions morals, materials i professionals que han hagut de suportar en el règim capitalista per mantenir-se dignes en el lloc que en la producció ocupa-

ven. La Revolució no nega de cap manera l'esforç de superació del treball, ni de l'intel·lecte. Abans al contrari, dona facilitats a la iniciativa personal perquè sigui útil a la societat. El que sí nega i aboleix, per criminals i vergonyants, són totes les diferències de casta; totes les explotacions del home pel home. El privilegi, la corrupció i totes les manifestacions del absolutisme del poderós, comporta, dintre una revolució democràtica i social, el desig de salvar de l'exèrcit de damnats al atur forçós, tots els germans mossegats de desesperació i fam.

Nosaltres tenim un camp d'limitades perspectives. Soms tan necessaris pel triomf de la revolució com els mateixos soldats de la llibertat. L'arsenal d'iniciatives ofegades sempre pels privilegis, pels acaparaments i per les competències interessades, seran altament considerades per la Revolució. Aquesta té falla d'homes capacitats que ajudin, dintre la convivència, a fonamentar i vestir l'edifici nou, flamant de justícia i dret social, el

qual ha d'ésser el mur indestructible, la penya granítica on s'han d'estabellar les onades furioses de la reacció feixista vigilant.

Jo estimo en la Revolució que vivim, una purificació total de totes les normes creades pel capitalisme interessat en mantenir esclaves i divorciades les masses productores de riquesa i progrés. Nosaltres som proletaris i com a tals hem de rebutjar els prejudicis que havien inoculat totes les formes de la cultura corrompuda per l'egoisme desenfrenat del capitalisme, i hem d'anar en línia recta cap a l'autèntica germanor amb la classe treballadora. Amb ella, solament amb ella, pot la classe mitja; l'industrial, el detallista, el pagès, l'oficial autònom, l'intel·lectual i el tècnic, entre molts altres, assolir l'assentament indestructible de la nova societat en aquells principis d'igualtat, justícia i drets humans, que són indispensables, en aquesta hora suprema, per guiar-nos directament cap un futur immortal.

SCARAMOUCHE

El militarisme reaccionari ens ha obligat a agafar les armes per defensar-nos; fem servir totes les que tinguem per a esclafar-lo definitivament i ben de pressa